

*О. Шемет,
студентка,
О. Холоденко,
кандидат. пед. наук, доцент,
НПУ імені М.П. Драгоманова*

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Оволодіння іноземними мовами завжди було актуальною проблематикою. Вивчення іноземних мов є обов'язковим у більшості навчальних закладів, проте цей процес є досить важким та вимагає терпіння, концентрації та цілеспрямованості на результат. Зазвичай, щоб досягти певних успіхів потрібна мотивація, без якої, нажаль, бажання дуже швидко зникає, а саме навчання стає мало ефективним. Тобто потрібно чітко розуміти, які перспективи можна отримати у подальшому, оволодівши іноземною мовою.

Особливість вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням являє себе у потребі опанування студентом певного напрямку лексики, в залежності від їх професійного напрямку. Вивчення іноземної мови не є для них пріоритетним предметом, тому більшість сприймає його як загальноосвітній. Тому викладачі постійно намагаються стимулювати своїх студентів у вивченні іноземної мови, сприяють посиленню та розвитку їх мотивації у покращенні своїх навичок.

Проте кожен профіль навчання має свій дотик до іноземної мови. Таким чином студенти юридичного факультету можуть стикатися з офіційними документами іноземною мовою, де використовується лише професійна лексика та уникаються епітети, порівняння, метафори та інші фігури мови. Вживаються конструктивні висловлювання та точні формулювання. Тому у них є потреба в опануванні офіційного стилю мовлення та правильного конструювання речень для подальшого використання таких навичок у роботі. [2: 52]

Студенти економічного факультету більше звикли сприймати інформацію у вигляді таблиць, графіків, діаграм або схем. Бо саме такими методами вони вивчають фахові дисципліни. Іноземна мова у такому напрямку використовується при веденні менеджменту, бізнесу, ділових переговорів, дотримання міжнародних стандартів при оформленні документів, вміння робити швидкі записи, уміння вести телефонні розмови тощо. Тому викладачам доводиться витрачати багато часу, щоб доцільно підібрати корисний та потрібний для вивчення матеріал. [2: 51]

Натомість для студентів політично-соціальних наук характерними є висловлювання політичного характеру, де використовують розмиті формулювання та уникання точних відповідей на поставлені питання. Викладачі мають формулювати аналітичні здібності своїх студентів та сприяти розвитку їх світогляду та розуміння політичних подій у глобальному масштабі. Студенти

досить часто звертаються до новітніх технологій інтернету де швидше за все з'являються неологізми та нові словосполучення, ніж у друкованих книжках чи словниках. Таким чином викладачі та студенти покращують та збільшують свій професійний вокабуляр. Також за для покращення ефективності вивчення іноземних мов можуть використовуватися вирізки зі статей, журналів, або коментарі які написані відповідною лексикою, іноземною чи рідною мовою для формування розуміння у студентів правильного подання інформації. Соціальна та культурна сфера тісно пов'язана з політичною, а отже її спеціалісти повинні бути ознайомлені з політичними устроями англomовних країн, стилями та правилами проведення міжнародних зустрічей, форумів, переговорів, дотримання протоколу та роботою міжнародних організацій. [2: 51]

Студенти-екологи, мабуть, найбільше взаємодіють з документами міжнародних організацій, які написані англійською мовою. Такі документи зазвичай викликають труднощі у розумінні, адже використовується велика кількість пасивних конструкцій, які ускладнюють процес перекладу. Також сама професійна діяльність цих студентів тісно пов'язана зі знанням та дотриманням міжнародних норм у сфері захисту навколишнього середовища. Навички правильно вести документацію англійською мовою та готовність до спілкування у співпраці з іноземними колегами. Тому викладачам та студентам доводиться опановувати відповідну лексику та організовувати процес навчання так, щоб студенти могли на практиці засвоювати та покращувати свої навички у процесі. Організація тематичних конференцій, семінарів, форумів. [2: 53]

Дуже важливого значення у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням набуває інтерактивний метод, де студент, безпосередньо, є активним учасником спілкування. Саме такі методи допомагають студентам швидше розвинути свої комунікативні навички, підтримувати розмову та поповнити свій вокабуляр. Викладачі повинні допомогти опанувати студентам не лише граматичні та лексичні правила, а і навчити самим правильно відбирати потрібну та корисну інформацію для самостійного покращення навичок у своїй професійній сфері діяльності. Тим паче маючи доступ до великої кількості інформації. Покращити сприймання інформації можна різними технічними засобами: робота з навчальними комп'ютерними програмами, використання інтернет ресурсів та створення презентацій.

Проте ефективність вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням набагато гірша ніж у студентів які вивчають мову за фахом. Було проведено дослідження в якому взяли участь 85 студентів перших курсів не мовних спеціальностей, на основі якого зроблено такі висновки: «Результати нашого дослідження свідчать про те, що знання іноземної мови у студентів немовних спеціальностей у вищому навчальному закладі набагато гірші, ніж у студентів, які вивчають іноземні мови як фахові. Для студентів немовних спеціальностей характерна низька культура мови, невміння чітко, грамотно формулювати свої думки, працювати з науковою літературою. Тобто навчання іноземній мові

студентів немовних спеціальностей проходить набагато складніше, а його результати менш помітні, ніж результати студентів філологічних факультетів.

Разом з тим, більшість студентів визнають необхідність володіння мовою, мова їм цікава, але процес її вивчення пов'язаний з певними труднощами, які в подальшому не дають можливості розвиватися мовним умінням і навичкам, не пробуджують у них бажання вивчати іноземну мову.

Результати проведеного нами опитування показують, що 80,2% випускників шкіл планують продовжити навчання у ВНЗ, з урахуванням подальшого оволодіння іноземними мовами за фахом. Нажаль, майже кожен другий випускник старшої школи немає достатніх знань про свої професійні нахили, що, в свою чергу, призводить до несформованості адекватного професійного самовизначення. А це, відповідно, призводить до нерозуміння важливості оволодіння певними навчальними дисциплінами, зокрема й іноземними мовами.» [4]

Отже, вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням має свої проблеми та протиріччя. Лише створивши певні умови її вивченню та навчанню може дати випускникам ВНЗ вільний доступ до співпраці з міжнародними документами та організаціями у професійному середовищі.

Кожен курс повинен мати свої особливості викладання, а викладач ретельно підготувати матеріал за потребами студентів, а не використовувати вже готовий, прописаний підручник, бути компетентним у потрібній спеціалізації, за якою навчається група студентів та ставити цікаві перед студентами завдання, які будуть мотивувати та заохочувати їх до вивчення іноземної мови.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гончарук О.М. Вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням на немовних факультетах ВНЗ // Проблеми та перспективи навчання іноземних мов у ЗВО : матеріали міжнародного науково-методичного семінару (Харків, 23 січня 2019 р.). – Х. : ХНАДУ, 2019. – С. 45-47.
2. Гришкова Р.О. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.: ЧДУ ім. Петра Могили – 2015. – 219с.
3. Мартинюк А.П., Губіна А.М. Організація курсу іноземної мови за професійним спрямуванням у технічному вищому навчальному закладі – // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. - 2015. - Вип. 11. - С. 94-97.
4. Чиханцова О.А. Значення іншомовного професійного спілкування для студентів немовних ВНЗ [електронний ресурс]
URL: <http://ap.uu.edu.ua/article/10> (дата звернення 09.03.21)
5. Шумило І.І. Особливості викладання англійської мови за професійним спрямуванням студентам юридичних спеціальностей // Збірник наукових

праць Національної академії Державної прикордонної служби України.
Серія : Педагогічні науки. - 2015. - № 2. - С. 238-248.